

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
5 fr. 50 cm.

Se oca apare în fie care
Sămbătă

Unirea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
odată 12 fl., a treia
odată 10 fl.

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirea”
în
Blaj.

Foaie bisericească-politică.**Anul XIX.****Blaj, 16 Ianuar 1909.****Numărul 2.**

Invitare de abonament.

Cu 1 Ianuar st. n. 1909
intrăm cu ajutorul lui Dum-
nezeu în anul al XIX-lea al
foii și publicăm abonament
nou la „Unirea,” rugându-ne,
ca stimații noștri cetitori să
binevoiască a-și reînoui abo-
namentul de timpuriu.

Prețul de abonament ră-
mâne tot cel de până aci, care
este indicat în fruntea foii.

Ceice sunt încă în restanță
cu abonamentul de pe anul
trecut, cum și cei în restanță
de pe mai mulți ani de mai
înainte, sunt rugați respec-
tuos, să binevoiască a-și a-
chită datoria.

Administrațiunea.

La chestiunea congruei.

— glasul unui preot dela sate. —

Proiectul novelar despre „Con-
gruă” depus luna trecută în casa
parlamentului, a adus întreaga
noastră preoțime gr.-cat. română
în o situație foarte penibilă. Chiar
și cei mai optimiști sunt cuprinși
de o foarte mare îngrijorare. Dacă
nici energicul protest ce-l vor ri-
dică la locurile competente P. S. S.
noștri Arhieriei, care cred, că va
urmă în timpul cel mai scurt pos-
sibil, nu va aduce nici o schimbare
în spre mai bine, atunci ni-se im-
pune în mod imperativ serioasa
întrebare: să primim congrua în
condițiunile ce ni-se ofere ori nu?

Oa preot dela sate, ca paroh
al unei modeste parohii, știu și cu-
nosc destul de bine, că lipsele și
nevoile preoțimei sunt leghion și
îmbunătățirea dotațiunei noastre
vină ori de unde va veni și în ori

ce condițiuni în prezent — pe un
moment — va alina multe din ne-
ajunsurile și durerile noastre. Dară
trebuie să cugetăm și încă cu toată
seriozitatea ce va fi în viitor?

Oare putea-ne-vom bucura de
congrua în condițiunile în cari ni-se
ofere, timp îndelungat, pe toată
durata vieții?

Ce va fi cu cunoașterea l. ma-
giare, de cine, când, unde vom fi
examinați? de oarec tot acolo se
prevede și aceea, că vor fi deplin
salarizați și acei preoți cari nu cu-
nosc perfect l. magiară, dară dau
semne, că-și vor însuși-o. Oare nu
putem înțelege ce gânduri rezervate,
conține proiectul în acest loc? Ce
va fi cu parohiile, cari nu nu-
mără 800 suflete, cu ce preoți se
vor umplea în viitor? Oare unde
începe, și unde sfârșește dreptul
de inspecțiune al guvernului și or-
ganelor sale subalterne asupra mo-
dului de purtare a preoților, ca
cetățeni, ca români, ca adevărați
păstori români? Ce se va alege de
independența clerului, atârând în
viitor și de mofturile ori cărui biet
scriitoras dela sate, aplicat în can-
celaria notarială sau chiar comu-
nală? Ce gânduri rezervate are gu-
vernul la cunoașterea perfectă a
l. magiare? după ce în biserica
noastră limba liturgică, protocolară
și a tuturor agendelor este cea ro-
mână și după ce canoanele bisericii
noastre la nici o înaintare ierarhică
nu pretind cunoașterea altor limbi
străine. decât, ca o dovadă despre
o mai înaltă calificatie.

Ce se va alege de preoțimea
noastră, nu va ajunge soartea tristă
a Rutenilor? ce se va alege de po-
porul, pe care-l păstorește? Putea-
vom fi și în viitor adevărați preoți
în spiritul lui Hristos? Cum vom
putea servi la doi domni? Este deja
pendentă chestiunea catehizării în
în școlile de stat?

De cine să ascultăm? Cum vom
putea trece peste canoanele sfintei

noastre biserici, cari ne impun cu
toată dreptatea obedința canonică.

Dacă voim să rămânem și în
viitor adevărați părinți și condu-
cători ai poporului nouă încredințat
spre păstorie, dacă voim să fim
adevărați fii umiliți și ascultători
de Preavenerata noastră superiori-
tate bisericească, deocamdată trebuie
să abandonăm primirea congruei în
condițiunile în cari ni-se ofere, dară
totodată să pretindem sus și tare
salarizarea noastră din partea sta-
tului în condițiuni oneste și cinstate
în raport cu multele servitii ce le
prestăm statului și poporului, ca un
factor foarte însemnat ce suntem
noi preoțimea. Și până la ajun-
gerea acelei zile fericite să nu stăm
cu mâinile în sân și să nu ne plân-
gem, ca și cei ce nu au nădejde,
ci să.... lucrăm din toate pute-
rile și cu toate mijloacele posibile
pentru augmentarea fondurilor deja
existente, menite pentru ajutorarea
preoților și anume:

1. Să îmbrătoșăm cu toată
căldura instituțiunea salutară dar
de foarte puțină urmată „colecta
cruceului,” pe o scară foarte în-
tinsă, așa ca în viitor toate intru-
nirile noastre de veselie și întris-
tare să se sfârșească cu câte o co-
lectă în favorul acestei instituțiuni.

2. Cei cu dare de mână, in-
telectuali și popor, să jertfească din
prisosul lor, o părticică în fondul
de salarizare a preoților.

Avem o cunună frumoasă de
intelectuali cu dare de mână, cari
cea mai mare parte au ajuns la
pozițiile favorabile de azi pe lângă
puterile lor, cu ajutorul fondurilor
noastre bisericești. Oare nu ar fi
un lucru creștinesc și înălțător de
inimi, ca să reîntoarcă ajutorul
primit oare cândva în fondul de
salarizare a preoțimei acum ajunse
între Scyla și Charibdis?

3. Să se acuireze din partea
Preaveneratelor noastre Superiori-
tăți un număr cât se poate de

mare de intențiuni și să se împărtaşcă preoțimei dela sate spre persolvire.

4. Să se împărtaşcă toate parohiile în clase amăstrat venitelor și cele mai slab dotate întrucât permit împrejurările să se contragă și să se conferească apoi amăsurat calificației și meritelor preoților.

5. În timpul cel mai scurt să se convoace un congres bisericesc, ori dacă nu se poate, sinoade mixte arhidiecezane și diecezane, în cari să se pertracteze toate acestea cestuini și să se găsească mijloacele cele mai eficace și, mai ducătoare la scop.

Târnaveanul.

Revistele literare ale anului 1908.

II.

Ar urmă revistele de dincolo. Fiindcă n'am la îndemână colecțiile tuturor, o să amintesc numai unele dintre dănsule.

Incep cu „Sămănătorul.“

Decând a început să apară, acum-a 7 ani, — frumusea vârstă în viața așa de chimerică a revistelor noastre, — sunt mai multe faze, prin cari a fost nevoit să treacă această revistă. Intemeiată de Vlăduță și Coșbuc, a apărut câtăva vreme sub redactarea acestor scriitori. Cunoșcând strălucitele calități de prozator și de redactor ale lui Vlăduță — dovadă „Viața“ de pe vremuri — putem să spunem, că aceasta a fost aproape cea mai strălucită fază nu numai în viața

„Săm.“ ci a întregii noastre ziaristice beletristice din vremea din urmă.

Din motive, ce nu se știu, acești fruntași au părăsit nu peste mult „Săm.“

Revista ajunge sub îngrijirea și sub redactarea faptică a lui Iorga. Revista, care se trăiască în înțelesul literar al cuvântului, care să se agite și să agite, care să îmbrățișeze cu un spirit larg, cu o pătrundere superioară, cu o agilitate uimitoare, cu o curiozitate putere de observație toate manifestările vieții românești, revistă a cărei apariție, număr de număr, să se aștepte cu atâta nerăbdare, ca „Săm.“ dlui Iorga, nu cred s'o fi avut noi vre-odată.

Prozatorii tineri, pe cari îi avem, ca Sadoveanu, Sandu-Aldea, Gârleanu, Ciocârlanu, etc., acestei vremi au de-a mulțumi strălucirea și popularitatea, de care se bucură astăzi. Tot acestei vremi avem de-a mulțumi și curentul de reînnoire, de premenire, așa numitul curent naționalist, în literatura noastră. Aici zace momentul de foarte mare importanță istorică-culturală în literatura românească: s'a statorit un curent, singurul, care are drept de a exista în ori și ce literatură, și ni-s'au dat scriitori, cari — sub îndrumarea luminoasă și genială a lui Iorga, au devenit cei mai puternici prozatori ai zilelor de astăzi. Și tot meritul acesta revine, ori și ce s'ar zice, numai și numai lui Iorga.

Dar sunt pe lume ambiții ce nu se pot împacă ușor, sunt nizuințe ce se pun de-a curmezișul ori și căror îndrumări, sunt cătoase adurmecări după câștiguri și favoruri, ce-și află sălaş real până și în gingașele piepturi ale făpturilor parnasiene, — și mai sunt pe această lume răuțai ce nu iartă, îndușmăniți ce nu cruță, bârfeți ce se ating de ori și ce, gurii ce improașcă și urechi ce se apleacă.

Și dacă le vom pune toate acestea la olaltă, vom înțelege poate întru câtva pentru ce dl Iorga a fost nevoit să lase „Săm.“ în mâinile celor, ce nu puteau și nu voiau să se împace cu anumite stări de lucruri.

De aci încolo „Săm.“ trece în o nouă fază. Apare sub un comitet de redacție, în care sunt: Anghel, Iosif, Sadoveanu și Scurtu. Partea științifică o îngrijește Murgoci. În acest ipostas îl găsește anul 1908.

Când s'a făcut ruptura cu Iorga, pricinuită de impulsivități și de cusururi pe cari și unii și alții și-le căutau cu lumina, credeam tare, că eminentul comitet de redacție își va da toată nisuița de a ține revista la acelaș nivel. Dacă nu ne așteptam să ni-se dea cronica de mai înainte, ne așteptam să ni-se dea un bogat și inescapabil material în poezie și în proză. La aceasta ne îndreptăția numele celor din comitetul de redacție. Durere, așteptările nu ni-s'au implinit. Sadoveanu, care are bucăți pentru toate revistele, pentru „Sămănătorul“ anului 1908, a cărui redactor e, n-a avut răgaz să scrie decât numai pentru cinci numeri din cei 51. Sandu-Aldea, dacă are numai două bucăți originale, a umplut în schimb mai mulți numeri cu Pescarul lui Loti. Restul prozei îi dau nume ca Doinaru, Savel, Dunașeanu, Beldiceanu etc. cești doi din urmă binișor cunoscuți.

Nu cu mult mai darnici au fost redactorii-poeti, Anghel și Iosif.

Cronica e făcută, din când în când, de Scurtu și Murgoci. În mulți numeri lipsește. În unele din apretieri să vizează oameni și curente, să răfuiesc socoteli private și să „satirizează“ dușmanii de principii, așa cum un anumit simț de bunăcuviință literară n-ar trebui să îngăduie.

Aceste grațiozități să împart în „cronica veselă,“ rubrică nouă, făcută ca o împlinire

FOIȚĂ.

IOAN BOȚU.

— *Nuvelă originală a „Unirii“ de I. Agârbicean.* —

A rămas orfan fecior mare, de-și putea câștiga pâinea de toate zilele. Numai atâta, că nu avea cine să-l spele, să-i facă o sorbitură când venia dela lucru. Și de muncit, muncia tare; săptămâna încheiată. Dela o vreme ce s'a gândit el? Hai să plece din sat cu alți băieși la băi de cărbune, departe în țară. Acasă și așa nu avea pe nime. Nici frați nici surori, — numai câteva rudeni departate.

S'a dus și n'a mai dat pe-acasă trei ani în capăt. Căsuța lor de bărne, coperită, cu șindilă veche, a stat toată vremea încuiată. Când a deschis-o l-a ajuns un miros tare de mucegain, de lucruri vechi, un miros ca de mort. Dar Ioan Boțu a deschis ferestile, s'a lăsat cu trupul lui greu, ciolănos, pe lavița de brad, și până dimineața a dormit ca uns. Dimineața s'a apucat îndată să arunce șindilișul putrăd de pe casă. Sătenii nici nu știau că a venit, mulți îl ținură mort. Nici nu aveau pentru ce să se gândească la dănsul. — Și când l'au văzut, cu hainele zmolite de cărbune, colo pe coperiș, începură să se mire.

— „Ptii, bată-l sfinții iată că de sărbătorile paștilor a venit și Boțu.“

— Și uite ce urs de om s'a făcut!
— Și-i harnic al dracului. Eacă, nu poate stă într'un loc cum nu poate argintul cel viu.“

Așa vorbeau sătenii în săptămâna cea mare, a patimilor, trecând pe drum.

Alții se opreau lângă căsuța de bărne de sub'cei doi fagi bătrâni.

— Noroc să dea Dumnezeu Ioane! Da ai mai tras și tu cătră casă?

— „Tras de, că iată să pustiesc toate“ zise feciorul și se opri din lucru, răsucindu-și o țigară. Se schimbase mult, se mai negrise, mai îmbătrânise, dar și greutatea pe el!

— „Să vede că nu ți-a mers rău pe țări Ioane. Iacă noi pe aici tot cum ne ști. Cinci-șase coroane pe săptămână, și litra de grâu s'a urcat oblu la doi zloți jumătate. Acum placă-ți și trăește cu o casă de copii. Pe acolo aveți plată mai bună?”

— „Vezi bine că mai. Noi luăm trei coroane la zi. Numai cât și trebuie să-ți pui osul. Acolo-i muncă nu glumă. Aici ce-i? Aici intri în baș și stai șase-șapte ciasuri. Și dacă vrei mai muncești, dacă nu sănătate bună. Șase pițule ți să știu. Dar acolo-i altă socoteală!”

— „Și totuși veniți bine închelmați de pe acolo.“

— Venim da, că dela gură nu ne tragem. Acolo dacă-ți tragi dela gură te uști ca o scândură și capeți hertică.

— Da de băut încă beți?

Lui Ioan Boțu i-se strâmbară cu amărălă obrazii și zise

— De băut bem da, cum să nu.

— Și ce beți voi pe acolo. Beți vin?

— „Aș, de unde. Noi pe acolo bem rom. Putem lua dela magazie cât ne place. Putem lua beutură pe plata de pe luna viitoare. Acolo așa se îngrijesc de băeși.“ Și se apucă iar să despoaie șindila neagră, plină de mușchi.

— „Da aici la noi capăt eu acum șindile“ întrebă într'un târziu.

— Cum se nu. La Dinu Stăncuții capeți pe ales.

— Scumpă?

— Ba nu scumpă.“

Și oamenii se depărtau lăsându-l acolo pe coperiș. Ion Boțu își făcea socoteala câte șindili i-ar trebui, câți bani, și oare gată el de acoperit pe Vinerea? Căci Sămbăta trebuia să-și vadă de un miel pe sărbători, trebuia să câștige de ceva legumă la casă.

Și cum lucra, în restimpuri îi părea, că aude vuetul mașinilor dela baia unde a muncit trei ani de-arândul. Și din când în când i-se părea, că iar răgnește la el un neamț cu barba de țap, un inspector, pe care Boțu nu l-a putut suferi niciodată. Dar afară adia numai boare răcoroasă de primăvară, și lumina creștea mereu, coborându-se parcă în chip de apă caldută, ce pătrunde prin veșmintele lui smolite, îi pătrunde la inimă. Ion se opri de mulțori din lucru și privea

a războiniceii amenințări ce o face, la adresa vrășmașilor, comitetul de redacție prin gura lui Scurtu, în nr. 1 al anului 1908. Această amenințare noi credeam, că se va făptui în altă formă.

Indreptățirea „privilegiului satirei“ o recunoaștem și noi, dar nu în forma în care Doinarii și Ivanii „Sămănătorului“ o practică. Că sunt nulități, a căror ineptii trebuie sdrobite, că sunt primejdioși găgăuți și papagali literari, cari trebuie „striviți fără milă“ cu arma satirei, o admite ori și cine, dar nici când nu ne putem împacă cu gândul, ca această armă, uneori așa de brutal mănuită de cronicarii veseli ai „Săm.“ să se îndrepte — de multeori pentru cvitări personale — și în contra personalităților, cari să bucură de o reputație oarecare la noi.

E un anumit simț de cinste și de prudență literară, care nu să poate împacă cu ode la bastoane și cu răspunsuri, pe cari un Doinaru le dă scriitorului Gârleanu.

Primii ti serie, până la nr. 12, Scurtu. Articollii dsale au o notă importantă: e momentul actualității pe care în chip judițios, îl știe scoate la iveală.

Cu nr. 12 își face intrarea A. C. Popovici. Dela nr. 14 revista apare și sub îngrijirea dânsului, pentru partea politică.

Articollii primi de aici înainte sunt a dânsului cu întrerupere de câțiva nri. Cronica să substitue prin „revista generală,“ purtată tot de A. C. Popovici,

Preocupările literare de aici înainte fac loc, și în primii și în cronică, preocupărilor politice, marilor probleme din domeniul filozofiei politice și discuțiilor particulari din acest domeniu.

A. C. Popovici e o individualitate marcantă, e un om cu cultură superioară, cu o vastă, aproape cu cea mai temeinică pre-

gătire politică la noi, o figură impunătoare în viața noastră politică.

Ștudiile dsale din „Săm.“ sunt o eclatantă dovadă a vastelor cunoștințe și a principiilor solide de cari e condus.

Din punct de vedere al tractării și al științei articollii dsale sunt irreproșabili. Dar fiind vorba de o revistă literară și de publicul aceleiaș reviste, trebuie să ne întrebăm — ținând samă de cultura intelectuală și de perceptibilitatea cetitorilor — că oare sunt combustibili sau nu pentru publicul „Sămănătorului“ aceste studii scrise cu un așa de mare aparat științific?

Făcând bilanțul capabilității clasei noastre intelectuale, cred, că nu greșesc, spunând, că din o sută de procente abia se vor găsi zece, cari se cetească, profitând, articollii lui Popovici. Acesta încă ar fi un câștig, pe care l-ar putea prețui o revistă științifică și nu una literară, o revistă ce s'ar ținea din subvențiile de orice natură și nu o revistă ca „Săm.“ care trăiește din numărul și din obolul cetitorilor și care tocmai de aceea e nevoită să țină seama de gustul, de lipsele și de cultura intelectuală a acestor cetitori.

Păstrăm cele mai respectuoase omagii puternicei individualități, de scriitor și gânditor, alui A. C. Popovici, dar părerea multora e — și la urmă poate să fie și o părere greșită. — că s'a greșit, când s'au ales tocmai coloanele unei reviste literare pentru o așa de înaltă știință politică. Dacă va fi profitat cineva din acești articoli, credem, că „Săm.“ numai perde a putut, mai ales în numărul cetitorilor, fapt ce nu e de puțină importanță pentru o revistă literară.

Le zicem acestea ținând în seamă trecutul strălucit de revistă literară, pe care l-a avut „Săm.“ Și dacă se cere această continuitate, cred, că nu se greșește tare.

Punând în cumpănă anul 1908, cu ce a fost în trecut aceasta revistă, bilanțul acestui an cu literatura ce a produs-o, nu mulțumește așteptările.

Anul ce se începe, cu fața nouă în care ni-se prezintă nr. 1, având de director pe A. C. Popovici și alți colaboratori noi pe lângă cei vechi, așteptăm să fie mai mănos.

Despre „Ramuri“ o să vorbesc cu alt prilej mai pe larg. Celealalte, „Viața Rom.“ „Convorbirile critice“ și „Conv. literare,“ fiindcă la noi să cetesc așa de puțin, nu afu cu cale a stărui asupra lor.

P. Suci.

REVISTE.

Budapesta. De câteori bărbații mai de seamă ai magiarilor se simt așa de slabi în fața Vienei — să reîntorc ghiemuiți acasă cu gândul, că singuri prea slabi fiind trebuie să se întărească, și anume, trebuie să câștige pe partea lor și pe naționalități. Aceste momente lucide le-au avut mulți bărbați de ai magiarilor înainte de aceasta și le-a avut acuma și Justi președintele Camerei, care într'un cerc restrâns de deputați a spus: Majoritatea parlamentară trebuie să caute modalitatea prin care s'ar putea împacă naționalitățile. Să înțelege, că pe vorbele acestea nu trebuie să punem mare preț; — au mai

departe dealurile înalte, pe unde a hoinărit de atâtea ori. Colo la dreapta ca o spinare uriașe se înalță Frasinul! De câteori n-a furat el lemne de acolo iarna și vara, și nime nu l-a prins.

Colo spre miazăzi se înalță ca o căldare cu fundul în sus măgura cu poenele largi, ierboase, pe unde și-a păscut de atâtea ori cei doi cai și vaca. Și cu cât privea mai mult și i-se limpezia ființa întreagă, cu atâtea i-se ghiemuiă tot mai greu ceva la inimă, de parcă ar vrea să-l înădușe. În frumuseța aceasta de-afară îi eră greu de ceva din ființa lui, din el.

Și ori cât a cercat să-și uite, să nu-i pese, pe la amiază a trebuit să se coboare, și încet, ca un căne bătut, furișându-se pe după garduri, s'a strecolat în crișmă.

Astfel i-a rămas căsuța neacoperită de sărbători, și Ioan Boțu s'a mulțumit cu un miel de patru săptămâni, pe care l-a fript hoțeste în frigare.

La Paști în satul împraștiat de munte, aproape pustiu peste săptămână, parcă învie și morții atâtea lume furnică pe uliți, atâtea lume se strânge înaintea crișmei. Da în ziua întâi băeșii vin numai la biserică și la liturgie și la vecernie. În crișmă nu intră. A doua zi femeile se primenesc cu ce au mai frumos, — a doua zi se încep petrecerile, cu mănăcări, cu banturi, cu jocuri. Și câte trei zile nu înceată muzica.

La Paști vin și cei duși în țări. Vin

și-și mănăncă banii strânși de un an doi, în câteva zile. Apoi se duc din nou. La Paști are de povestit istorii întregi fiecare femeie, fiecare babă.

Ioan Boțu a mâncat acasă din mielul fript în frigare, a mâncat jumătate a doua zi de Paști, apoi s'a coborât la crișma din vale, unde încet-încet să strângea tot satul.

Jocul să întinsese în livada de lângă crișmă și țiganii căniți la față, bărboși ca niște popi, apăsau cu arcușele pe strune de să le rupă nu alta. Tineretul, cu hainele albe înflorite, săltă, să legănă în ritmul jocului. Și pe la mese, în jur, bărbații mai în vrâstă închinau cu păharele.

Ioan Boțu a jucat puțin, ca de silă numai. Apoi s'a pus la o masă și a început să beie. Dela o vreme se încălzi, ochii începură să-i lucească. Un lung răstimp nu zise nimic, ci ascultă vorbele oamenilor dela masa lui. Se plângeau că-s rele plățile, că bogății, cari lucră băile îi plătesc tare prost.

„Dvoastră sunteți de vină“ se mestecă în vorbă Boțu

— Cum noi?

— Așa că trebuie să-i siliți să vă plătească mai bine.

— „Dar dacă nu vreau?“

Feciorul început să rădă prosteste.

— „Vezi așa-i dacă nu mai ești în lume. Dar ia să ești în lume și să vedeți cum trăesc oamenii, cum poți face ori ce dacă voești și îți la oialtă.“

Oamenii se uitau la el, fără să-l înțeleagă.

Boțu vorbi iar:

— „Aici în sat credeți, că tot e sfânt! Ce zice popa, ce zice dascălul, ce zice ori ce bogat din sat. Dar dacă a-ți ști, că în lume nu-i nimic sfânt!“

— „Acum vorbești și tu așa într-o dungă, măi Ioane zise un român.

— Ba de loc. Crezi că-s beat. Da nu.

— Eu ca să fiu beat trebuie să beau mult, tare mult. Nici nu vă puteți închipui. Dar vreau să zic că în țară, pe unde am fost eu, noi muncitorii câte odată porunciam domnilor. Cum? Tare ușor. Nu ne plătești atâtea cât vrem noi? Bine. Nu mai lucrăm. Și din cinci-șase sute, din o mie de ciocane nici unul nu mai cântă pe pătura de cărbune. Și atunci eșim biruitori.“ Și sorbi lacom un păhar mare de vin.

(Va urma).

DIN ZILELE LUI NERO, roman,
după Alexandru Dumas—Tatăl.
Prețul 1 cor. + 10 fil. porto postal. Se
afă de vânzare în Librăria Seminarială
din Blaj.

fost spuse acestea vorbe și de alții și nu s'a ales nimic din ele. De bună voie nu se va face împăcare, sila îi va putea numai să-i aducă să ne ofere pace — să grijească însă să nu-i doară prea rău atunci, pacea ce ni-ar da-o.

Viena. Neînțelegerile ivite, în urma anexiunii, între monarhia noastră și Turcia sunt aplanate. Raporturile acute între cercurile oficiale s'au aplanat. I-s'a oferit Turciei 55 milioane despăgubire, ea le-a primit și astfel grija de războiu deocamdată o putem lăpăda. Ne mai neliniștește numai Serbia și Muntenegru, să va afla însă ceva doar și pentru acestea două țărișoare, căci dacă nu-i curaj sunt bani — și putem plăti.

România. Familia princiară a avut o nouă bucurie de sf. sărbători: soția prințului moștenitor a dat naștere unei fetițe, care va primi numele Ileana, făcând astfel și mai intime legăturile între domnitor și popor.

D. A. Sturdza, fost ministru prezident, grav bolnav la Paris, și-a înaintat regelui demisia, care i-a primit-o, numind în acelaș timp ministru prezident pe Ioan Brătianu. Dl Sturdza părăsește viața politică, după ce mai bine de 50 ani a lucrat cu un zel și neobosită sirguință pe toate terenele vieții publice. Regele i-a adresat la despărțire o foarte călduroasă scrisoare.

De câteva luni au început să apară două foi „Vestitorul” și „Biserica română,” cu dorință de a face curățire în biserica ortodoxă de dincolo, plină de toate păcatele. Cel dintâi căzut jertfă acestei curățiri a fost Partenie Mitropolitul Moldovei. Numitele foi au publicat o serie de păcate de ale Mitropolitului, iar studenții în teologie s'au pus în grevă. Urmarea a fost că chiriariul dela Iași s'a retras, din cauză de boală și bătrânețe.

Reuniunea de Misiuni sacre.

»Domnul va da cuvânt celor ce binevestesc cu putere multă (ps. 67. 12).

Indemnări de sus cu pașul domol, chemări frățești răslețe, vreau să ne amintească o datorință ce de mult își așteaptă împlinirea, ne admoniară că trebuie să generalizăm o nouă armă a preoților veacului, al XX-lea, care armă trebuie să o manuiam curajoși cu dibăcie pretutindena nu numai sporadic, cum s'a purtat ici colea până acum

ca de încercare. Trecute fiind peste focul probei, aflându-se deja de cele mai puternice curățitoare a stricăciunii moravurilor, Misiunile sacre avem să le îmbrățoșăm cu încredere în dumnezeiescul Predicator al adevărurilor veșnice și Răscumpărător al păcatelor și pedepselor, cu încredere în mila Judecătorului preadrepț dar îndurat și în Spiritul Mângăitor care, pe cum pe Apostoli așa și pe noi „ne va învăța toate” câte vor fi de lipsă poporului nostru spre a-l feri, pe alocurea, de corumperea morală și, în cele mai multe părți, a scoate, măcar ce să mai poate mântui, din ruina aproape generală. Reuniunea de Misiuni sacre având chemare a șterge, din lista scăderilor noastre (a preoților) și unele păcate ca cele amintite în articolul din nr. 5 al Unirii, nu vom avea să ne temem cu ocaziunea Misiunilor de scandale disgustătoare. La lupta în contra viciilor și păcătoșeniei sufletești nu vom porni dispuși exclusiv fizicește ca la sinoadele ambulante, ci vom porni înarmați cu tăria cuvântului ce-l împărțește Domnul... celor ce binevestesc cu putere multă” (ps. 67. 12.) și pregătiți, conștii de darul deslegării, a „rumpe chirografal greșelilor” penitenților în scaunul s. Mărturisiri. Strigă-vor unii cu Mergătorul înainte „Pocăiți-vă că s'au apropiat împărăția lui Dumnezeu” iar alții vor sări într'ajutor celor ce vor să se pocăiască silindu-se ai curăți, ca să mai sece izvorul păcatelor, cu dorul de a formă în toți pe Christos, cu dorul de ai preface în Bisereca Spiritului sfânt ca să se adeverească cuvintele sf. Pavel.

Când bine știm că trăim în era înșirilor, a reuniunilor cu felurite ținte parte materiale, parte intelectuale, când lozinea vremii este: uniți-vă în număr cât mai mare spre ajungerea cutărei ținte de caracter material: de ce nu ne-am însufleții să ne unim, să ne strângem la un loc puterile pentru a duce în îndeplinire o operă comună, opera de căpetenie a fericirii sufletești și trupești a credincioșilor noștri? De atâtea ori ne întâlnim zeci de preoți, la atâtea „hramuri,” „nedeie,” „rugi” „mănăstiri” suntem de față în număr conziderabil și poporul dornic de ascultarea cuvântului dumnezeiesc, ne impresară în masă, e rândul nostru să folosim ocaziunile, să prefacem serbarea hramului, peregrinarea la mulțimea de „mănăstiri” fără călugări, cercetate de cete fără număr, ba, unde să poate, chiar și târgurile legate de Sărbători — Sân-Petru, Sântă-Măria, Ispas etc. — unde să adună credincioșii noștri ca să joace, e rândul și datorința noastră zic, ca toate aceste să le prefacem în tot atâtea arene de luptă, declarând război — în formă de Misiuni populare — dușmanului sufletelor, domnului lumii acesteia. A să inrolă sub acest steag de luptă măreață datori sunt bătrânii cu cumpătul înțelepciunii vrăstei lor, datorii sunt tinerii cu ardoarea vâpăii tineresti și toți împreună cu însuflețire sfântă, cu statornicie apostolică, cu speranță în ajutorul Aceluia, cătră care, pe cum totdeauna, așa și acum ne rugăm cu cuvintele măduoase ale țaranilor noștri: „Doamne ajută!”

Frate mai mic.

CORESPONDINTE.

Scrisoare din Viena.

Anul nou. Dacă este vre-o zi din an în care neamțul vienez să-și arete toată bucuria și să facă haz din toate, aceea e sara de anul nou, sara sfântului Silvestru.

În aceea sară mai de vreme se încuie prăvăliile, ca cine poate să ieie parte la „Te Deum,” iar pe cine nu-l mișcă glasul lugubru al clopotelor în întunerecul nopții să-și grăbească pașii cătră casă, sau cătră vre-o crișmă unde are de cuget dimpreună cu prietini și tovarăși ai vieții să-și înnece toată supărarea unui an, într'un criglu de bere. Crișmele și cafenelele sunt cupțușite în noaptea anului nou de oaspeți. Chiar și cei mai retrași se îngrozesc par'că să șadă singuri acasă și să-i afe miezul nopții duși pe gânduri, cine știe poate să rămână așa anul întreg. Mai bine să te afe anul nou vesel, mai bine să rămâni așa anul întreg. De aceea pe toți fi aști în noaptea aceasta veseli și mulțumiți cu soartea lor, chiar și dacă a pierdut careva tot ce a avut în cărți, sau s'a înșelat amar în credința vre-unei blondine. Dela un timp devine însă prea strâmt cercul unei societăți în crișmă pentru o bucurie așa mare ce o simți la nașterea unui nou an, de aceea mulțimea de oaspeți rând pe rând se străcură cătră străzile principale, ca acolo fieștecare să aibă ocaziune de a saluta călduros pe deaproapele său și de a-i pofti un an nou fericit. Aci începe apoi o viață familiară. Cunoscute necunoscute își strâng mâna prietenește și ca din poveste reînvie vechiul „Osculum pacis” din viața vechilor creștini și prietini, dușmanii să îmbrățișează în aceasta noapte cu căldură. Politistul ce ține paza nopții aceleia de abia învinge de a da mâna și de a mulțumi pentru viile urări de sănătate și voie bună ce i-se aduc din partea publicului. Ba, câțiva băiețandri abuzând de voia lui cea bună opresc birjele pe drum, desprind caii și îi prind dinapoi. Așa ar decurge toată noaptea dacă bieții poliști sătui de atâtea omenie nu și-ar pierde răbdarea și nu ar face pe petulanți să-i ieie la sănătoasa

Câtă jertfă să aduce lui Bachus în noaptea de anul nou, după aceea scurta rugăciune de seară din biserică, la care nu se poate ști a cătea parte din creștinii acestui oraș iea parte, — ar ști să spună poate numai birtășii. De una te poți convinge, că des de dimineață dacă treci pe stradă tot într'una te întâlnești cu vre-un creștin care te felicită reverențios, făcându-ți un adânc compliment.

Vienesul.

Sibiu, în 3 Ianuarie n. 1909.

Un frumos act de binefacere.

Azi la 3 oare d. a. s'au împărțit între elevii și elevele școlii populare gr.-cat. de aici darurile de crăciun în număr neobicinuit de bogat. Preste 62 copii de școală au fost dăruiți cu diferite vestminte călduroasă, cu material pentru lucrul de mână, colaci, mere, smochine, requizite de învățământ etc. Acest act frumos de binefacere se datorește hărniciei comitetului Reuniunii de femei pentru înfrumșetarea bisericii în frunte cu zeloas a presidentă a Reuniunii dna Elena

Dr. Isacu. Distribuirea darurilor a fost precedată de cântarea tropariului Nașterii Domnului și a unei colinde potrivite, ambele executate în cor din partea elevilor frumoși și precisi, sub conducerea învățătorului Romul Botezan și de 2 declamațiuni asemenea potrivite actului, după cari Dl protopop Nic. Togan prin cuvinte alese arătând înălțimea actului de binefacere în legătură cu sărbătoarea Nașterii Domnului, îndeamnă pe elevi să fie cu mulțămînt și recunoștință față cu binefăcătorii lor. La aceasta înălțătoare festivitate școlară pe lângă un public numărös au asistat membrii comitetului Reuniunii femeilor în frunte cu dna prezidentă Elena Dr. Isacu, Dl Iuliu Bardosy, inspector școlar reg. în retragere, Dl Romul Simu și fam., și alți intelectuali. Bucuria generală eră întipărită pe fețele tuturor și în deosebi pe ale copiilor și părinților prezenți.

Spesele acestui act înălțător de binefacere au fost acoperite prin contribuiri benevole. Au contribuit în bani: câte 20 cor. Cassa bisericii și dna Elena Dr. Isacu, cor 13:26 s'au colectat cu discul în biserică, câte 10 cor. dnele Elena Russu și Ana Togan, 6 cor. A. P. 4 cor. dl maior Ios. Sebastian, 3 cor. dna Emilia Dr. Russu, câte 2 cor. dnele: Irina Bardosy, Ida Brebari, Carolina Codarcea, Eugenia Crețiu, Cornelia Dr. Daci de Apșa, Maria P. de Harșianu, Elena Henteș, Elena Lucuța, Constanța Dr. Popp, Valeria Popescu, Luiza Rațiu, Cornelia Surdu, dsoarele Nina Dunca de Sajó și Felicia Rațiu, dl Romul și Maria Simu, dl Emil Verzariu, N. N., I. A. P., câte 1 cor. dl Muntean, dsoarele Letiția Popescu și Susana Sabo, dna Malvina Verzariu; 40 fl. Saffa Rempold.

Cu vestminte au contribuit: doamnele: Letiția Dr. Bologna un rând de haină pentru un băiat, Carolina Codarcea 2 rochițe, 2 bluze, un căput și o pălărie; Eugenia Crețiu 2 rochii și 2 căputuri; Elena Dr. Isacu 7 bucăți de albituri, 2 părechi ciorapi și 1 jachetă; Valeria Popescu o jachetă; și în sfârșit dna Letiția Dr. Bologna o ferdelă de mere.

Pentru darurile acestea generoase subsemnata direcțiune școlară să simte plăcut îndemnată a exprima și pe aceasta cale în numele număroșilor școlari ajutorați cele mai profunde mulțămiri atât bunilor contribuitoari, cât și Onoratului Comitet al Reuniunii femeilor, și în deosebi dnei prezidente Elena Dr. Isac, căreia îi revine partea leului din acest act frumos de binefacere, pe cum și dnei Maria Botezan pentru confecționarea număroaselor bucăți de vestminte.

Comitetul Reuniunii femeilor a săvârșit un act, ce de sigur îl onorează.

Direcțiunea școlară.

Curs pentru cantorii nostri din arhidieceză.

În senzul deciziunilor Veneratului Sinod arhidiecezan gr.-catolic, dela 10—22 Maiu 1904. și 22—23 Noemvrie 1906, (pag. 23 IX.), fiind recercat din mai multe părți aduc la cunoștință, că cu începerea lui 1 Februar 1909, voi deschide în Blaj, un curs pentru instruirea și calificarea cantorilor nostri.

În senzul deciziunilor aceluiaș Ven. Sinod, candidații au să dovedească, că au împlinit cel puțin 18 ani, că au purtare

morală bună, și că știu ceti și scrie cu litere latine, și știu ceti cu litere cirile și că au voce bunișoară. Ca taxă de instrucțiune vor avea să plătească fiecare câte 20 cor.

Însinuările au să se facă la subscrisul până în 28 Ianuar n. a. c., iar cursul se va începe în 1 Februar a. c. st. nou.

Cursul nu se va începe însă decât numai în cazul, că se vor însinua cel puțin 10 candidați.

Cursul se termină în 15 Martie (6 săptămâni) când cei ce vor dovedi progres îndestulitor, în urma examenului ce-l vor face sub prezidiul unui membru capitular, vor primi și diplomă de calificare în cantul și tipicul bisericesc.

Blaj, 1 Ianuar 1909.

Aron Papiu, m. p.

prof. de cant și tipic la Institutele de învățământ gr.-cat.

MAINU.

Conferință episcopescă în cauza congruei.

Escelența Sa P. S. D. Mitropolit a intrunit pe ziua de ieri, Vineri în 15 Ianuarie în conferință pe Episcopii săi sufragani pentru a lua la desbatere proiectul de congruă prezentat dietei. La conferință au luat parte toți Preasfințiții episcopi și anume: episcopii de Oradea și Lugoj în persoană, iar episcopul Gherlei reținut prin morb, prin delegatul său Vicariul general Ioan Georgiu.

După constatarea părților injurioase, cuprinse în proiectul de congruă, s'a decis, a se înainta dlui Ministru de culte un memorial, în care să se desfășure excepțiunile față de numitul proiect, și să se ceară, ca dl Ministru să aște modălitătea potrivită pentru delaturarea din proiect a punctelor gravaminoase.

La conferință au participat și membrii Veneratului Capitul mitropolitan, iar protocolul l-a luat protontarul consistorial Iacob Popa. Conferința s'a terminat încă ieri, iar în cursul zilei de azi oaspeții venerați ai mitropoliei noastre sau reîntors la ale sale.

Noutăți.

Din Blaj. Sărbătorile nașterii și a Anului nou au fost celebrate cu toată pompa. În ziua primă de crăciun a pontificat Escelența Sa cu număroasă asistentă, ținând și o frumoasă cuvântare. A doua zi a pontificat la Biserica parohială. La anul nou sta liturgie la catedrală a fost pontificată tot de

Escelența Sa Mitropolitul asistat de membrii capitulari și preoți din gremiu, cuvântarea festivă a fost rostită de Escelența Sa. La 12 preoțimea gremială, sub conducerea prepozitului Ilustritatea Sa L. M. Moldovan s'au prezentat înaintea Escelenței Sale făcându-i călduroase urări pentru anul ce începe. I. P. Sfințitul a mulțumit vădit mișcat și a cerut ca fiecare să lucre în cercul său ajutându-l să preîntimpine multele primejdii ce apasă asupra Bisericii.

Convenirea socială din sara Anului nou a isbutit peste toate așteptările. Pieșele de pian au fost esecent executate de dsoarele *Geni* și *Nelli Deac* și de dsoara *Getta Hodosiu*, desăvârșite pianiste. Laudabilă,— nota românească, de care nu și-au uitat dsoarele pianiste. Și ar fi bine, ca aceasta să se țină cât mai mult în socotință; mai puțin din Mendelsohn și din Suppé și cât mai mult din cântările noastre românești. Declamația dsoarei *Turica Negruțiu* a plăcut foarte mult, prin simțul și priceperea cu care a declamat. Dsoara Turica s'a prezentat în costum românesc. O nepretențioasă observare: nu ar fi cu cale, ca la astfel de conveniri, cel puțin dsoarele debutante, să se îmbrace — în locul luxoaselor costume domnești — în portul nostru românesc? Schița umoristică a dlui Dr. *Ludovic Csato*, încă a plăcut. A urmat joc. La 12 oare salutul anului nou l-a făcut dnul *Aurel Csato*, printr'o vorbire de o frumuseță cuceritoare. Voia bună, sinceră și nesforțată a ținut până pe la 2 oare, ceea ce cam rar se pomenește la noi. Astfel de conveniri să ni-se mai deie. Să nu uit: a fost și bătaie cu confetti.

Nr. 8017—1908.

Publicare de concurs.

Devenind vacantă „*fundațiunea prima transilvania*” la institutul regnicolar din Cluj pentru creșterea surdo-mușilor, spre împlinirea aceleia publicăm prin aceasta concurs.

La locul acesta fundațional pot concurge numai elevi prunci și prunce din părțile transilvane ale Ungariei, fără deosebire de religie și naționalitate, cari au împlinit 7 ani dar n'au trecut de 10 ani.

La cerere sunt a se alătură:

- carte de botez, sau atestat de naștere.
- atestat dela medicul cercului, prin care se adeverește surdo-mușia suplicantului.
- adeverința comunală despre starea familiară și a averii suplicantului.

Pentru atestatele de sub b) și c) se pot folosi numai formulare cari la cererea concurentului le estradă direcțiunea institutului surdo-mușilor din Kolozsvár.

Cererile concursuale sunt a se trimite subscrisului până în 10 Februar 1909.

Elevul care dobândește locul acesta fundațional capătă în institut: locuința gratuită, proviziune deplină și instrucțiune.

Blaj, 29 Decemvrie 1908.

Victor Mihályi, m. p.

arhiepiscop și mitropolit gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș.

(1) 1—2

Partea literară.

Mysterium crucis.

Roman

din timpul împăratului Nero

de

Felix Nabor.

(Continuare)

50

„Ești plin cu spirit, tribunule, și capeti răsplată dublă.“

„Tu vi dela sucitorii adevărului?“ întrebă el pe tribunul următor, carele intră cu fața întunecată.

„Da, imperatorule: ți-am împlinit porunca. Fără voie!“ adause el încet de tot. Împăratul însă pără a-i ceti cuvintele de pe față. „Cum au murit? Vorbește!“ zise el aspru.

„Ca niște eroi!“ adause soldatul. „Thrasea își ridică spre cer brațul cu vinele tăiate și strigă: „Tie, Jupiter, îți consacrez sângele acesta.“ Și el stropi păreții închisoarei cu sângele său. Soranus muri în tăcere, însă cu tărie. Numai când căzu, i-se deschiseră buzele pentru un ultim strigăt.“

„Cum a sunat strigătul?“

„Blăstăm tiranului!“ zise soldatul șovăind, însă cu putere.

„Ah,“ strigă împăratul. „Bine ți-le-ai însemnat. Mergi, bravule tribun. Răsplata o primești colo după ușa aceea.“

El făcu un semn pretorianilor de pază și acestia însoțiră pe soldat într-o cameră întunecoasă. Acolo își infipseră sabiile în el, și după ce și le-au șters de sânge, s'au întors în hală.

„Acum aduceți-mi părechia cea amoroasă!“ demândă Cezarul.

Flavius și Epicharis fură aduși în lăuntru, legați cu lanțuri. Când se zăriră, își ridicară brațele și priviră cu dragoste unul la altul. „Flavius al meu!“ strigă grecoaică cu bucurie.

„Dulce porumbiță!“ vorbi tribunul cu ochii lucitori.

„Tăceți!“ strigă împăratul. El se uită la fata cea frumoasă cu priviri consumătoare. Ea eră îmbrăcată ușor și îi apără ca Afrodita, numai cât Epicharis eră de o mie de ori mai frumoasă, mai de dorit. „Ah, ce femeie!“ strigă el. „Este zeița amorului!“

Pe când Nero o înghită cu privirile, la o parte se desfăcu o perdea de purpură, unde apără o față de femeie. Poppăa Sabina se plecă înainte, pentru a observă pe grecoaică. Da, eră frumoasă, grecoaică aceasta, mai frumoasă decât ea însăși, pentru că corpul ei posedă încă întreg farmecul tinereții, pe când ea însăși începea a vestezi. O ură nedumerită contra acestei fete clocotea întrînsa; ea ceti și în trăsurile agitate ale lui Nero, ce se petrecea într'insul și cum tremură de pasiune.

Nero nu observă, cum Sabina tremură de furie și-și implântă unghiile în mâinile cele delicate; el vedeă numai femeia aceasta tineră, înfloritoare, această zeiță intrupată a amorului. În sfârșit pără a-și aduce aminte, pentruce stăteau cei doi înaintea sa. „Infidelule,“ strigă el către Flavius, „ți-ai călcat

jurământul, ce l-ai făcut mie. Ai devenit un ucigaș! Ști, ce te așteaptă?“

Subrius Flavius își aținti ochiul, cu mândrie și putere, asupra împăratului și zise: „Nero, nu mă tem de moarte! Și cu atât mai puțin mă tem de tine, căne sângeros de pe tronul Cezarilor. Ucigaș de mamă, desonorator al femeilor! Tăciunar ucigaș! Ai devenit urgisitul lumii, și mii de inși, nu, milioane de iuși te urăsc, pe cum te urăsc eu și te desprețuesc. Cea mai frumoasă faptă a vieții mele ar fi fost, dacă sabia mea ți-ar fi străpuns pieptul. Inșă nu mi-a succes! Pentru că tu în toate ești un actor fătarnic, un comediant fără onoare, ori mergi în purpură, ori pășești în arenă ca mânător de cai, în hainele unui servitor de grajd. Sub purpură ai avut pancera și cuțajul ce-l arătai eră prefăcătorie mizerabilă. Dacă brațele mele ar fi libere, în momentul acesta le-ași pune în jurul gâtului tău și te-ași sugrumă.“

Nero pâlă de furie și recăză pe pernele sale de purpură; curtenii stăteau impietriți. Împăratul tremură de mânie și strânse pumii; gura îi făcu spume. El se îndreptă cu greutate și ridicându-și pumnul strâns, strigă: „... Pretorianilor, apucați-l... tăiați-i capul... la moment.“

Tribunul surise. „Îți mulțumesc, Nero! Pentru ultima oară văd fața ta cea urgisită! De-ar nimeri altul mai bine decât mine.“

Atunei îi apucară soldații; el însă îi aieptă îndărăpt și păși spre Epicharis. „Iubita mea,“ zise el și o strânse la piept, „trebuie să ne despărțim.“

Epicharis își alipi obrazul de al lui. El simția bătaia fierbinte a inimei fetei și îl cuprinse aproape ca o induioșare, că trebuie să se despărță de atâta tinereță și frumuseță. Inșă numai pe un moment; apoi mândria romană se redeșteptă într'insul. Își apăsă buzele pe gura trâmurătoare a grecoaică, apoi se retrase.

„Trăiască libertatea!“ strigă el, când îi apucară soldații.

„Și amorul!“ strigă Epicharis, cu ochii plini de lacrimi.

Nero privi întunecat la tribunul curajos.

Acesta fu dus afară în grădină, unde înfloreau ultimele roze. Acolo eră săpată o groapă, al cărei fund eră presărat cu nisip.

„Pune-te în genunchi, tribunule!“ demândă soldatul.

„Nu, capul mi-l plec înaintea sabiei, genunchiul însă nu!“

Flavius aruncă o ultimă privire, lungă, fierbinte, spre ușa, după care știa, că se află iubita sa. „Rămas bun, dulcea mea! Rămas bun!“

Apoi își plecă capul. „Lovește, servitor laș al unui tiran sângeros!“

Sabia luci. „Rămas bun, mândra mea Romă...“ vorbi Romanul curajos.

Atunci îi ajunse deja oțelul cel ager. Capul său cel frumos și plin de sânge se rostogoli în năsipul cel alb.

Poppăa Sabina își infipse dinții în buzele cele roșii. Purtarea împăratului îi displică, și ghimpele geloziei îi scormoni pe-

ptul. Ea dete perdelele îndărăpt și strigă către Cezar: „Ce vrei cu curva, dulcele meu Nero?“

Împăratul se întoarse repede spre ea. „Ah, dulce Poppăa,“ zise el, „am uitat că ai fost martoră la pertractarea noastră. Nu e bine pentru tine, în starea, în care te afli —“

Poppăa trâmură de furie. „Curva: lasă se o —“

Dar nu-și isprăvi vorba. Epicharis i-și ridică capul cu mândrie; privi la Poppăa plină de demnitate. „Curvă!“ zise ea tremurând de mânie. „Cuvă! Asta să potrivește pentru tine, curtisană! Întreg orașul o știe, că tu ești mai blăstămată decât fetele din strada lui Tullius!... Adulteră, ucigașă! Mâinile tale sunt murdărite cu sângele Octaviei, pe fruntea ta obraznică să vede rușinea!“

Poppăa pâlă și căză horcăind pe pernele ei. Împăratul sări sus: „Poppăa, ce-ți este?“

„Răzbună-mă! Răzbună insultă aceasta!“ găfăi ea și izbucni în plâns nervos.

„Taci, dulcea mea,“ șopti el. „Cruță-te. Tu știi, că sub inima ta porți pe viitorul Cezar. Tigellinus, chiamă pe sclavi, ca se ducă pe Augusta în apartamentul ei.“

„Răzbună-mă! Răzbună-mă!“ găfăi ea în furie neputincioasă. Acum veniră deja sclavii și așzându-o pe scaunul ei de aur, o duseră afară.

Nero să întoarse către grecoaică. „Voi ați voit să mă omorți, fată! Spune, ce ți-am făcut eu ție?“

„Tu ai subjugat patria mea! Mi-ai răpit părinți și frați, mi-ai răpit amantul! Cezare: te urăsc!“

„Eu însă, eu te iubesc!“ țipă el repede și încet. „Tu nu vei muri: Mă vei iubi, vei fi a mea!“

„Taci, scârnavule, tiranule; te desprețuesc! Lasă-mă să mor!“

„Nebună! Uite, cât de ademenitoare este viața. Să te iubească un împărat —“

„Pe care îl urăsc!“

„În brațele lui Nero te vei redeșteptă la amor! Trupul tău tinăr este prea frumos, prea înfloritor, pentru a se preface în cenușă. Iubește-mă, frumoasă grecoaică! Fi Afrodita mea, fi totul meu!“

„N-am lipsă de amorul tău: răzbunare vreau!“

„Pe toți zăii din lume; atunci mori, ființă încăpăținată. Inșă nu iute, ca iubitul tău; vreau să smulg pe încetul viața din trupul tău înfloritor. Poate că sub chinurile morții ți-ar plăcea, ca să mai trăești.“

„Voiu ști ca să mor!“

„Încăpăținată, mai bine vrei să mori, decât să te odihnești în brațele lui Nero. Fie! Soldați, duceți-o la tortură!“

Nero lă urmă, ca pantera, carea să târăe cu ochi lacomi după prada sa.

(Va urmă).

1) Un loc defăimat.

„PATRIA“ cassă de economii, societate pe acțiuni în Blaj.

Raportul comitetului de supraveghiere.

On. Adunare generală!

Comitetul D-voastră de supraveghiere, — spre a face destul încredințării ce i-s'a dat, — a scontrat în diferite rânduri cassa institutului, cercetând și cărțile de contabilitate.

De asemenea a examinat bilanțul pe 1908, și contul profitului și pierderilor,

Bilanțul pe anul

Contul bilanțului.

Active.		Pasive.	
Numărar în cassă	Pénztármaradvány	C	69.158·32
Imprum.-Escompt	Leszámitolt váltok	»	3.026.918·—
» Hipotecar	Jelzálogra kölcsönzött	»	558.282·—
» Lombard	Értékpapírokra kölcsönzött	»	374.793·—
Efecte	Értékpapírok	»	332.368·50
Efectele fondului de penziune	Nyugdíjalap értékpapírjai	»	72.664·61
Casele societății	Az intézet házai	»	93.000·—
Realități de vânzare	Eladó ingatlanok	»	6.398·66
Cto Curent, Giro și Cheque	Folyó, Giro és-Cheque számla	»	5.919·02
Spese de proces și protest.	Per és Óvatolási költségek	»	7.724·67
			<u>4,547.226·78</u>

Contul profitului și pierderilor.

Eșite.		Kiadás.	
Interese pentru depuneri capit.	Tőkésített betéti kamatok	C	128.367·23
» » ridic.	Felvett »	»	3.399·37
» de reescompt	Visszleszámitolási »	»	31.656·88
Marce de prezentă	Jelenlétijegyek	»	1.864·—
Salare	Fizetések	»	17.223·32
Spese curente	Fentartási költségek	»	4.252·45
Contribuțiune	Adó	»	13.675·53
» după interese de depuneri	» betéti kamatok után	»	13.176·66
Porto postal.	Postabér	»	2.360·41
Competință de timbru	Bélyegilleték	»	231·—
Profit curat	Tiszta nyereség	»	81.150·10
			<u>297.356·95</u>

Blaj, din ședința direcțiunii ținută la 9 Ianuarie 1909.

I. Br. Hodosiu m. p.
director executiv.

Membrii

I. M. Moldovanu m. p. **S. P. Mateiu m. p.** **Dr. A. Bunea m. p.** **St. Popu m. p.**
președinte. vice-președinte.

S'a revăzut și aflat în consonanță cu cărțile

Dr. Ambrosiu Chețian m. p.
președinte.

Nicolau Pop m. p.
membrii comitetului.

(2) 1—1

și le-a găsit în consonanță cu registrele institutului. Tot astfel a constatat, că și împărțirea profitului curat s'a făcut conform statutelor.

În urma acestora propunem: aprobarea bilanțului pe anul 1908, și primirea proiectului relativ la împărțirea venitului curat, dând absolutor direcțiunii și comitetului de supraveghiere.

Blaj, la 13 Ianuarie 1909.

Comitetul de supraveghiere.

al XXIII-lea 1908.

Mérlegszámla.

Pasive.		Teher.	
Capital de acțiuni	Alaptőke	C	362.220·—
Fondul de rezervă	Tartalék alap	»	481.243·36
» special de rezervă	Külön tartalék alap	»	21.531·40
» de penziune	Nyugdíj alap	»	73.846·34
Depuneri spre fructificare	Betétek	»	2.615.015·18
Reescompt	Visszleszámitolás	»	791.627·—
Interese anticipate	Előlegezett kamatok	»	63.112·45
Depozite	Letétek	»	13.452·44
Creditori	Hitelezők	»	28.439·02
Diverse	Különböző teher	»	15.589·49
Profit curat	Tiszta nyereség	»	81.150·10
			<u>4,547.226·78</u>

Nyereség és veszteség számla.

Intrate.		Bevétel.	
Interese Escompt	Váltóleszámitolási kamat	C	224.212·29
» Hipotecar	Jelzálog kölcsön kamat	»	43.393·05
» Lombard	Értékpapir kölcsön kamat	»	15.540·99
» Efecte	Értékpapir kamat	»	12.487·19
Proviziune	Jutalék	»	323·43
Chirie	Házbér	»	1.400·—
			<u>297.356·95</u>

Victor Muntean m. p.
prim-comptabil.

direcțiunii:

Georgiu Bărbat m. p. **I. F. Negruțiu m. p.** **Dr. Alexandru Pop m. p.** **E. Bianu m. p.**

purtate în ordine deplină. Blaj, la 13 Ianuarie 1909.

A. C. Domșa m. p.
de supraveghiere.

Gavril Precup m. p.

Ioan Fodor m. p.

„Recomandăm proprietarilor de vii cu toată căldura tovarășia românească „Mugurul“ însoțire economică-comercială în Elisabetopol (Erzsébetváros) care vinde altoie de viță de vie de toate speciile pe cum și viță americană cu și fără rădăcină și la dorință însoțirea dă instrucție gratis ori cui în toate ramurile viticulturii.

(34) 12-52

Circulația trenurilor

prin gara Blaj—Kükülöszög — valabilă din 1 Iunie n. 1908.

dtră Teuș pleacă:	personal	12:53
	mixt	7:02
	acelerat	7:35
	acelerat	2:52
	personal	1:53
	acelerat	10:18
	personal	8:09
dela Teuș sosește:	acelerat	5:40
	personal	9:00
	personal	12:39
	acelerat	12:22
	mixt	8:58
	personal	2:06
	acelerat	9:05
cătră Prajd pleacă:	mixt	3:02
	personal	9:11
	mixt	2:43
dela Prajd sosește:	mixt	8:44
	personal	12:38
	mixt	6:48

Copii întăreți

se îngrășe iute, devin tari și capătă o față sănătoasă, dacă sunt nutriți cu

Emulsiunea SCOTT.

Când cumperi Emulsiunea de SCOTT să fi cu luarea aminte la marca scutitoare Pescarul.

(47) 14-22.

Medicii și moașele de pretutindeni recomandă cu stăruință Emulsiunea de SCOTT pentru că cunosc minunatele efecte ale acestei Emulsiuni.

Prețul unei sticle originale e 2 cor. 50 fleri.

Se află în ori ce farmacie.

Traian A. Todorescu, producător de vinuri în Világos (Șiria) lăferează vinuri foarte bune, și curate după dealurile cele mai renumite, dela 50 ltr. în sus (în engros) cu prețuri moderate depozituri: Musca-măderat, Galșa, Șiria, Covasini, Minis. Centrala: Világos (Com. Arad) la dorință prospecte gratuite.

(49) 9-52

A V I S!

Un candidat de avocat dr. iur. cu practică mare caută aplicare în vre-o cancelarie advocațională pe lângă condiții modeste -- pe 1 Februarie 1909. A se adresa la redacția foaiei acesteta.

(53) 3-3

Atențiune!

Altoi de viță de vie să nu comanzi până ce nu vei cere dela mine Prețcurent! Mia de altoi de viță de vie e cu 140 cor. Delaware costă mia 100 cor. □ □ □ □ □

Adresa:

Szigyártó Nagy Mihály

Felsőseged, Somogy megye.

(50) 8-25

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896 premiat cu medalia cea mare.

Turnătorii de clopote și fabrica de scaune de fer pentru clopote a lui

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

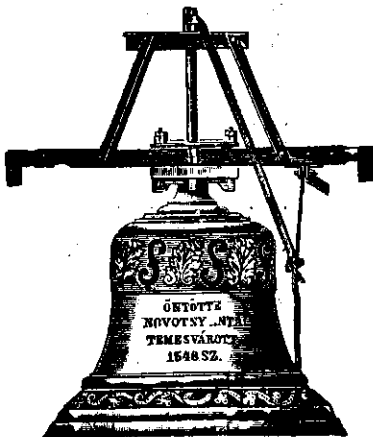
(46) 10-52

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, pe cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioasă, pe lângă garanție pe mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fer bătut. construite spre a le întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură prin aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu deosebire recomand

→ clopotele găurite ←

de mine inventate și mai de multe ori premiate, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri după figura S și pentru aceea au un ton mai intensiv, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă, decât cele de sistem vechiu, așa, că un clopot patent de 327 kg. este egal în tonul unui clopot de 461 kg. făcut după sistemul vechiu. Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco

Institut indigen. Banca de asigurare

„Transsylvania“

din Sibiu

(45) 10-52

intemeiată la anul 1868

Sibiu, strada Cîsnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune. edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix. asigurări de copii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală
Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: 95.816.412 coroane. capitale asigurate asupra vieții: 9.882.454 coroane.

Dela întemeiere institutului a solvit: pentru despăgubiri de incendii 4,484,278.83 cor. pentru capitale asigurate pe viață 4,028,113.12 cor.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela: Direcțiunea în Sibiu, str. Cîsnădiei nr. 5 etagiu I. curtea I.

și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița, Cluj și Oradea mare pe cum și dela subagenții din toate comunele mai mari.